

Te Anga Tekau

Te kaupapa: Te Tāpiri me te Tango

Te whenu: Te Tau: Taumata 1

Hei whakamārama

He tauira ngohe tēnei, hei aromatawai i te mōhio o te ākonga ki te tāpiri me te tango. Mā te āta mātakitaki me te āta whakarongo a te pouako ki te mahi a te ākonga, e mōhiotia ai te taumata o te ākonga, ngā wāhi e pakari ana, me ngā wāhi hei whakapakari ake.

I ētahi wā, mā te whakawhitiwhiti kōrero, mā te paku whakamārama rānei a te pouako, e kite ai te ākonga i te rautaki, i te huarahi rānei hei whakaoti i te ngohe.

E tika ana kia taunga te ākonga ki tēnei mea te whakaoti rapanga, te wetewete i ngā kōrero me ngā tohutohu, te āta whakaaro i te rautaki e hāngai ana, me te tūhonohono anō i ngā maramara mātauranga kei roto i tōna hinengaro. Koirā te īhua o tēnei ngohe aromatawai.

Me tuku kia mahia tēnei ngohe aromatawai i muri i ngā akoranga e hāngai ana ki te tāpiri me te tango, kaua e tuku mātao noa iho:

Kei ēnei pukapuka ētahi kōrero hei īwhina i te pouako:

- Te Pukapuka Tuarua o Te Poutama Tau **Te Uīi Aromatawai**. Ko ngā kōrero whānui e pā ana ki te aromatawai pāngarau.
- **Whanaketanga Pāngarau: He Aratohu mā te Pouako**. Ko ngā kōrero me ētahi tauira ngohe e hāngai ana ki ngā Whanaketanga Pāngarau.
- Te Pukapuka Tuarima o Te Poutama Tau **Te Tāpiritanga, te Tangohanga me te Uara Tū**. Ko ngā kōrero whānui e pā ana ki te tāpiri me te tango.

Ngā tohutohu

Whakaaturia te kāri, īkene pea me pānui tahi me te ākonga, **kia mārama ai ngā kōrero**.

Hoatu he wā hei whakaoti mā te ākonga i ngā pātai.

Tonoa te ākonga kia whakamārama i īna mahi. Whakaahuangia ‘Te Whārangī Aromatawai mā te Pouako’, hei tuhi māu i īna whakamārama, me ō whakaaro, ō whakataunga aromatawai.

Āta tirohia ngā kōrero kei te whārangī ‘Hei Ārahi i te Aromatawai’ hei īwhina i a koe ki te whakatau i te taumata e hāngai ana ki te otinga a te ākonga. Kei tēnei whārangī te ngako o te pāngarau e hāngai ana ki tēnei ngohe, me ngā tauira whakamārama a ngā īkonga.

Me mātua mōhio te ākonga

- ki te tatau whakamua, whakamuri hoki
- ki te tuhi whārite e hāngai ana ki tētahi tāpiritanga, tangohanga rānei
- ki te tuhi pakitau māmā (ki te kōrero pakitau māmā rānei)
- ki te whakamahi i te anga tekau

Ngā kupu pāngarau e hāngai ana

anga tekau, pakitau, porotiti, tango, tāpiri

Ngā kupu e hāngai ana ki te horopaki

māpere, ngaro, toe

Ngā rauemi

- te kāri ngohe
- kia rua ngā anga tekau
- ētahi porotiti

Ētahi ngohe whakaako e hāngai ana

Te Poutama Tau: Pukapuka Tuarima

- Ngā ngohe katoa e hāngai ana ki te Kaupae 1 → 2, te 2 → 3 me te 3 → 4

Ētahi whakawhānuihangā o te ngohe

- Hoatu ētahi atu tau mō te pātai tuatahi.
- Whakamahia kia rua ngā anga tekau, hei aromatawai i ngā tāpiritanga me ngā tangohanga ki te 20.
- Whakamahia tētahi rauemi kē atu, pērā i te anga pirepire.

He tauira pātai hei kukume whakaaro

- Whakamāramahia ngā mahi i oti i a koe i tō hinengaro. He aha tō mahi tuatahi? He aha tō mahi tuarua?
- E mōhio ana koe ki tētahi atu rautaki e hāngai ana ki tēnā pātai?
- He aha te tau e whakaaturia ana ki tō anga tekau? He aha koe i mōhio ai?
- He aha koe i tango ai i ēnā porotiti?
- Hāunga te tatau, he aha tētahi rautaki e mōhio ai koe ki te maha o ngā porotiti?
- He aha tētahi atu tāpiritanga [tangohanga] e hāngai ana ki tō mahi i te anga tekau?

Hei Ārahi i te Aromatawai

Te Āngā Tekau: Taumata 1

Te pātai	Kaupae 2 (Whanaketanga 1a)	Kaupae 3 (Whanaketanga 1a)	Kaupae 4 (Whanaketanga 1e)
1. He aha tō mahi hei huri i te tau i te āngā tekau ki te 4?	Ka tika te whakamahi i ngā kupu tāpiri me te tango. E mārama ana ia ki te tikanga o aua kupu. Ka tatauria ngā porotiti katoa, mai i te 1.	Ka tika te whakamahi i ngā kupu tāpiri me te tango. E mārama ana ia ki te tikanga o aua kupu. Ka whakamahia te tauira o te noho mai o ngā porotiti ki te āngā tekau, kia mōhio wawe i te maha o ngā porotiti.	Kāore he take o te whakamahi i te āngā tekau, nā te mōhio ki ngā meka tāpiritanga me ngā meka tangohanga ki te 10.
2. He aha te tāpiritanga e hāngai ana ki tō mahi?	Ka kōreroita ā-waha te tāpiritanga matua, te tangohanga matua rānei e hāngai ana.	Ka tuhia te whārite tāpiritanga e hāngai ana. Hei tauira: $3 + 1 = 4$	Mō ngā tāpiritanga me ngā tangohanga tae atu ki te 20, ka whakamahia te tauira o te noho mai o ngā porotiti ki te āngā tekau, me ngā tauhono o te tekau, kia mōhio wawe ai i te maha o ngā porotiti.
3. He aha te tangohanga e hāngai ana ki tō mahi?	Ka kōreroita ā-waha te tāpiritanga matua, te tangohanga matua rānei e hāngai ana.	Ka tuhia te whārite tangohanga e hāngai ana. Hei tauira: $7 - 3 = 4$	E mōhio ana ki te whānau o ngā meka matua e hāngai ana ki tētahi tāpiritanga, ki tētahi tangohanga rānei. Hei tauira: $9 - 5 = 4$ $4 + 5 = 9$ $9 - 4 = 5$ $5 + 4 = 9$
4. Whakaaroa hia he pakitau e hāngai ana ki te tāpiritanga, ki te tangohanga rānei.		Ka kōrero hia tētahi pakitau māmā e hāngai ana ki te tāpiritanga, ki te tangohanga rānei.	Ka kōrero hia, ka tuhia rānei tētahi pakitau māmā e hāngai ana ki te tāpiritanga, ki te tangohanga rānei, me le tika anō o te reo (pērā i te whakamahi hāngūtanga).
5. Whakaaturia te whiriwhiringa o tēnei pakitau ki te āngā tekau, ki te tangohanga rānei.	Ka whakaaturia ngā porotiti e 9 ki te āngā tekau, me te tango anō i te 4. Ka tatauria te maha e toe mai ana.	Ka whakaaturia ngā porotiti e 9 ki te āngā tekau, me te tango anō i te 4 kia noho iōpū mai ai te 5 ki tētahi taha o te āngā tekau.	Ka whakaputa wawe i te whakautu, kāore he whakamahinga o te āngā tekau, ina he meka matua e noho ana ki te pūmāhara.
	E iwa ngā māpere a Hiwa. E whā ka ngaro i a ia.	Ka kitea noa ihota, e 5 e toe ana, kāore he take o te tatau.	

Te Whārangi Aromatawai mā te Pouako

Te Anga Tekau: Taumata 1

Te pātai	Ngā aromatawai a te pouako
1. He aha tō mahi hei huri i te tau i te anga tekau ki te 4?	
2. He aha te tāpiritanga e hāngai ana ki tō mahi?	
3. He aha te tangohanga e hāngai ana ki tō mahi?	
4. Whakaaro hia he pakitau e hāngai ana ki te tāpiritanga, ki te tangohanga rānei.	
5. Whakaaturia te whiriwhiringa o tēnei pakitau ki te anga tekau: E iwa ngā māpere a Hiwa. E whā ka ngaro i a ia. E hia āna māpere e toe ana?	